

FINANTSINSPEKTSIOON

Kõikidele kindlustusandjatele

31.12.2013 nr 4.11-3.3/4196

Finantsinspeksiooni soovituslikud juhendid juhtimissüsteemi selgitamiseks

Tulenevalt Finantsinspeksiooni seadusest (edaspidi *FIS*) teostab finantsjärelevalvet Finantsinspeksioon. *FIS* § 2 lõike 1 kohaselt on riiklik finantsjärelevalve järelevalve riikliku finantsjärelevalve subjektide üle ning *inter alia* *FIS*-is, kindlustustegevuse seaduses (edaspidi *KindlITS*) ning nende alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tegevuse üle. Finantsjärelevalve teostamise eemärk on *FIS* § 3 kohaselt finantssektori stabiilsuse, usaldusväärsuse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamine, süsteemsete riskide vähendamine ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamine, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

Tulenevalt 01.01.2014 jõustuva kindlustustegevuse seaduse, audiitortegevuse seaduse ja investeerimisfondide seaduse muutmise seadusest täieneb ka *KindlITS*, muuhulgas lisandub sellele § 47¹ lõige 4, mille kohaselt annab Finantsinspeksioon välja soovituslikud juhendid kindlustusandja juhtimissüsteemi selgitamiseks ja kindlustusandja suunamiseks.

Käesoleva kaaskirjaga edastatavate Finantsinspeksiooni soovituslike juhendite aluseks on Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (edaspidi *EIOPA*) juhtimissüsteemi suunised¹ ja suunised ettevaatava oma riskide hindamise kohta (*ORSA (Own Risk & Solvency Assessment)* põhimõtete alusel)².

EIOPA juhtimissüsteemi suunised ja ettevaatava omariskide hindamise suunised edastati 27.03.2013 avalikuks kommenteerimiseks kuni 19.06.2013. Laekunud kommentaaridele ja tähelepanekutele andis *EIOPA* tagasiside oma järelevalvenõukogu poolt 27.09.2013 kinnitatud aruannetes: „*EIOPA Final Report on Public Consultation No. 13/008 on the Proposal for*

¹https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/publications/guidelines/System_of_Governance/EIOPA_2013_0020_0000_ET_TRA.pdf

²https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/publications/guidelines/ORSA/EIOPA_2013_00190000_ET_TRA.pdf

*Guidelines on the System of Governance*³ ja „*EIOPA Final Report on Public Consultation No. 13/009 on the Proposal for Guidelines on Forward Looking Assessment of Own Risks (based on the ORSA principles)*“⁴.

EIOPA aruanded sisaldavad lisaks suuniste avaliku kommenteerimise tagasisidele ka selgitusi suuniste kohta olles seeläbi abiks suuniste täpsemal mõistmisel. Finantsinspektsiooni soovituslike juhendite järgimisel on kindlasti kasu ka EIOPA eelkäija CEIOPS-i poolt otsekohalduvate õigusaktide tarbeks koostatud soovitustest⁵.

Eelnevatele allikatele ja materjalidele tuginedes peab Finantsinspektsioon vajalikuks juhtida kindlustusandjate tähelepanu mõningate suuniste rakendamise kohta antud selgitustele ja olulistele aspektidele. Suuniste kohta selgituste andmisel on Finantsinspektsioon lähtunud neis endis kasutatud numeratsioonist. Alljärgnevalt on selgitused ja tähelepanekud, mida kindlustusandja võiks silmas pidada EIOPA juhtimissüsteemi suuniste ja ettevaatava oma riskide hindamise suuniste rakendamisel.

Üldised juhtimisnõuded. II jagu I peatükk

Juhtimissüsteemi suuniste rakendamiseks ettevõtja:

- a) kehtestab, rakendab ja tagab igal ajahetkel ettevõtjat läbiva tõhusa koostöö, sisearuandluse ja teabevahetuse;
- b) kehtestab, rakendab ja tagab igal ajahetkel tõhusad otsustusmenetlused ja organisatsiooni struktuuri, mis määratlevad selgelt aruandlusliinid, ametiülesannete ja –kohustuste jaotuse ning võtavad arvesse ettevõtja tegevusele omaste riskide laadi, ulatust ja keerukust;
- c) tagab, et juhtorganil, nii kollektiivselt kui ka selle igal liikmel, on tööks vajalik kvalifikatsioon, pädevus, oskused ja asjakohane töökogemus, selleks, et olla võimeline ettevõtjat tema ülesannete täitmisel juhtima ja juhendama;
- d) värbab oma ülesannete täitmiseks vajalike oskuste, teadmiste ja kogemustega töötajaid;
- e) tagab, et kõik töötajad on teadlikud oma kohustuste nõuetekohaseks täitmiseks vajalikest menetlustest;
- f) tagab, et ühegi funktsiooni usaldatavat, ausat ja objektiivset täitmist ei takista teised isikud või üksused;
- g) kehtestab infosüsteemid, mis võimaldavad ettevõtjal täielikku, usaldusväärset, selget, järjekindlat, õigeaegset ja asjakohast teavet äritegevusega võetud kohustustest ja riskidest, millistele ettevõtja on avatud;
- h) peab oma äritegevuse ja töökorralduse kohta asjakohast ja korrastatud arvestust;
- i) kindlustab vastavalt tema kasutuses oleva teabe laadist selle turvalisuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse;
- j) võtab kasutusele selge aruandlusalluvuse, mis tagab teabe kiire edastamise kõikidele isikutele, kes seda vajavad, ning viisil, mis võimaldab neil teabe olulisust ära tunda;
- k) võtab vastu kirjalikud töötasustamise tegevuspõhimõtted.

Ettevõtja riskijuhtimise, sisekontrolli, siseauditi ja vajadusel ka tegevuste edasiandmise tegevuspõhimõtetes on selgelt sätestatud olulised kohustused, eesmärgid, protsessid ja menetlused aruandluseks, mida kohaldada lähtuvalt ettevõtja üldisest äristrateegiast. Muuhulgas

³https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/consultations/consultationpapers/CP08-13/EIOPA-13-413_Final_Report_on_CP8.pdf

⁴https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/consultations/consultationpapers/CP09-13/EIOPA-13-414_Final_Report_on_CP09.pdf

⁵CEIOPS' Advice for Level 2 Implementing Measures on Solvency II: System of Governance
<https://eiopa.europa.eu/consultations/consultation-papers/2010-2009-closed-consultations/march-2009/consultation-paper-no-33/index.html>

ettevõtja kehtestab, rakendab ja tagab igal ajahetkel talituspidevuse tegevuspõhimõtted, tagamaks tegevuse jätkumise või kiire taastamise süsteemide või menetluste katkestuste korral.

Huvide konflikti vältimiseks on ettevõtjas kehtestatud tõhusad süsteemid ja tuvastatud potentsiaalsed huvide konfliktid, samuti kehtestatud menetlused, et ettevõtja strateegia ja poliitika rakendamises osalevad isikud mõistaks, kus võivad huvide konfliktid tekkida ja kuidas neid tuleks lahendada. Ettevõtja jälgib ja hindab regulaarselt oma juhtimissüsteemi piisavust ja tõhusust, et vajadusel rakendada puuduste kõrvaldamiseks asjakohaseid meetmeid.

Haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan ehk juhtorgan. Suunis 3

Ettevõtja juhindub juhtorganite pädevuse ja õiguste määramisel ettevõtja siseriiklikust õigusest. Nimetatu kohaselt planeerib nõukogu aktsiaseltsi tegevust, korraldab aktsiaseltsi juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Kontrolli tulemused teeb nõukogu teatavaks üldkoosolekule. Juhatus on aktsiaseltsi juhtorgan, mis esindab ja juhib aktsiaseltsi. Juhtimissüsteemis komiteede moodustamisel tuleb määratleda isikute volitused ja aruandluskohustus.

Juriidiline ja organisatsiooniline struktuur. Suunis 4

Ettevõtja arukas ja usaldusväärne juhtimine eeldab ka riskijuhtimise ja sisekontrolli järjepidevat ajakohastamist ettevõtjas. Organisatsioonikultuuri kujundamisel tuleb otsustada üldise käitumisjuhendi, mis hõlmaks kõiki töötajaid, sealhulgas ka juhte, kehtestamise üle. Ajakohaselt dokumenteeritud organisatsioonilises struktuuris tuleb selgelt määratleda võtmefunktsioonid, põhitegevused ning äriprotsessid, mis võivad kaasa tuua olulisi riske.

Võtmefunktsioonid. Suunis 5

Ettevõtja enda pädevuses on otsustada, kuidas ta võtmefunktsioonide täitmise korraldab ja dokumenteerib, selliselt, et oleks välistatud eri funktsioonide vaheline huvide konflikt. Ettevõtja kaasab organisatsioonilisse struktuuri eri funktsioonid ja nendega seotud aruandluse viisil, et iga funktsioon on vaba mõjust, mis võib ohustada selle funktsiooni võimet täita oma ülesandeid objektiivselt, õiglaselt ja sõltumatult.

Iga funktsioon teeb ülesannete täitmiseks koostööd teiste funktsioonidega ning vastutab ülesannete täitmise eest aruandekohtusega otse juhtkonnale. Siseauditi funktsiooni puhul peab olema tagatud täielik sõltumatus, mis tähendab, et ühtegi siseauditi funktsiooni täitvat inimest või üksust ei või siduda rohkem kui ühe funktsiooni täitmisega.

Väiksemad ja vähem keerukad ettevõtjad võivad ühel isikul või üksusel lubada täita mitut funktsiooni, välja arvatud siseauditi funktsiooni. Võtmefunktsioone täitvatel isikutel on õigus omal algatusel suhelda teiste töötajatega ning oma kohustuste täitmiseks peavad neil olema piisavad volitused, ressursid ja teadmised ning piiranguteta juurdepääs vajalikule teabele. Võtmefunktsioone täitvad isikud teavitavad viivitamatult juhtorganit igast tõsisest probleemist oma vastutusosalas.

Otsuste tegemine. Suunis 6

Ettevõtja peab oluliseks otsuseid, mis ei ole igapäevaste äriprotsesside osa, vaid pigem ebataavalised ja võivad avaldada olulist mõju ettevõtja strateegiale, äritegevusele ning millel võivad olla tõsised õiguslikud või järelevalvelised tagajärjed.

Juhtimissüsteemi siseläbivaatus. Suunis 8

Ettevõtja võib siseauditi tähelepanekuid kasutada siseläbivaatuse sisendina. Tagasisidet andvad menetlused peavad hõlmama vähemalt võtmefunktsioone ja nendest tulevate muudatuste arutelud tuleb dokumenteerida.

Tegevuspõhimõtted. Suunis 9

Juhtorganid on tulenevalt oma pädevusest vastutavad ettevõtja äristrateegia ja selle teostamiseks vajalike tegevuspõhimõtete väljatöötamise ja kehtestamise eest. Tegevuspõhimõtted ja nende muudatused peavad olema kehtestatud selleks pädevate isikute poolt kirjalikus vormis. Tegevuspõhimõtete ja nende muudatuste rakendamiseks peab ettevõtja tagama nende kohese tutvustamise ja kättesaadavuse kõikidele hõlmatud töötajatele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Eriolukordade plaanid. Suunis 10

Eesmärgiks on ettevõtja süsteemide ja menetluste ettenägematust katkestusest tingitud võimalike kahjude vähendamine. Eriolukordade plaanid peavad seetõttu hõlmama kõiki olulisi tegevusi ja olema kättesaadavad kõikidele töötajatele viisil, et iga töötaja on teadlik oma rollist.

Sobivus ja nõuetekohasus. II peatükk

Ettevõtja hindab ise nii juhtide kui võtmefunktsioonide täitmisele kaasatud töötajate sobivust ja nõuetekohasust. Ettevõtja kehtestab, rakendab ja tagab igal ajahetkel dokumenteeritud tegevuspõhimõtted ja asjakohased menetlused tagamaks kõikide juhtide ja võtmefunktsioonide eest vastutavate isikute sobivuse ja nõuetekohasuse igal ajahetkel.

Sobivuse hindamine hõlmab hinnangut isiku kvalifikatsioonile ja kutseoskustele, teadmistele ja asjakohastele kogemustele kindlustus-, finants- või muus äri sektoris. Seejuures võetakse arvesse ka isiku töökohustusi ning vajadusel isiku kindlustus-, finants-, raamatupidamis-, aktuaari- ja juhtimisoskusi. Selleks, et oleks tagatud asjakohane kvalifikatsioon, teadmised ja oluliste kogemuste mitmekesisus ettevõtja professionaalses juhtimises ja järelevalves, hinnatakse juhtorgani üksikute liikmete sobivust lisaks eelnevale ka lähtuvalt nende konkreetsetest tööülesannetest. Isiku nõuetekohasuse hindamine sisaldab hinnangut aususele ja usaldusväärsele lähtudes isiku iseloomust, käitumisest ja äritegevusest. Sealjuures võetakse arvesse võttes mistahes kriminaal-, finants-, järelevalvealast ja muud asjakohast tõendatud teavet.

Sobivusnõuded. Suunis 11

Ettevõtja tagab ettevõtte juhtorganite katkematu nõuetele vastavuse, seda ka juhtorganites aset leidvate muudatuste korral.

Teadlikkus kindlustus- ja finantsturgudest hõlmab teadmisi ja arusaamist laiemalt äri-, majandus- ja turukeskkonnast, kus ettevõtja tegutseb, ka teadlikkust teistest kindlustusvõtjatest. Teadlikkus äristrateegiast ja ärimudelitest hõlmab detailsemat ettevõtja äristrateegia ja -mudeli mõistmist. Teadlikkus juhtimissüsteemist hõlmab teadmisi ja arusaamist ettevõtjat ümbritsevatest riskidest ja võimet nende juhtimiseks. Teadlikkus finants- ja aktuaaranalüüsist tähendab võimet tõlgendada ettevõtja finantsnäitajaid, aktuaarset teavet, võtmenäitajaid, nende alusel asjakohaseid menetlusi rakendades. Teadlikkus õigusraamistikust ja -nõuetest hõlmab teadmisi ja arusaamist regulatiivsetest normidest ja võimet nende muudatustega kursis olla.

Sobivuse ja nõuetekohasuse tegevuspõhimõtted ja menetlused. Suunis 13

Vaatamata sellele, et sobivuse ja nõuetekohasuse menetlused võivad omavahel erineda suunise 13 a)⁶ ja c)⁷ osas, ei vähenda see ettevõtja kohustust hinnata kõiki ettevõtja teenistuses olevate isikute sobivust ja nõuetekohasust nii ametikohale määramisel kui ka jooksvalt.

Võtmefunktsioonide tegevuse edasiandmine. Suunis 14

Olukorras, kus ettevõtja on võtmefunktsiooni tegevuse edasi andnud, ei vähenda see ettevõtja kohustust veenduda ka teenuse osutajas töötavate isikute sobivuse ja nõuetekohasuse hindamises. Ettevõtja poolt teenuse osutajas isikute sobivuse hindamisel võib see piirduda üksnes teenuse osutajas vastutava isiku hindamisega. Võtmefunktsiooni tegevuse edasiandmisel tuleb arvesse võtta kõiki nõudeid, mis on tegevuste edasiandmisele sätestatud.

Riskijuhtimine. III peatükk

Ettevõtja kehtestab, rakendab ja tagab igal ajahetkel riskijuhtimise süsteemi, milles sisaldub järgmine:

- a) ettevõtja üldise äristrateegiaga kooskõlas olev selgelt määratletud riskijuhtimise strateegia, kus on kirja pandud eesmärgid ja peamised põhimõtted, kinnitatud riskitaluvuspiirid ja vastutusalaade jaotumine ettevõtjat läbivalt;
- b) selgelt määratletud otsustusprotsessi menetlus riskijuhtimissüsteemi raames;
- c) ettevõtjale oluliste riskide määratluste, liigituste ning riskitaluvuspiiridega sätestatud kirjalikud tegevuspõhimõtted riskijuhtimise strateegia rakendamiseks, kontrollimehhanismide hõlbustamiseks ja ettevõtja äri laadi, ulatust ja ajahorisondi ning nendega seotud riskidega arvestamiseks;
- d) aruandluse kord ja protsessid, mis tagavad olulise teabe ettevõtjat ohustavatest riskidest ja riskijuhtimissüsteemi efektiivse järelevalve ja analüüsimise vajadusel asjakohaste muudatuste sisseviimiseks.

Ettevõtja tagab, et juhid ja võtmefunktsiooni täitjad võtavad oma otsustusprotsessis arvesse riskijuhtimissüsteemist laekunud olulise teabe. Vajadusel rakendab ettevõtja stressiteste ja stsenaariumianalüüse ettevõtjale oluliste riskide analüüsimiseks.

Ettevõtja ei lase välistel krediidi hinnangutel ülekaalukalt mõjutada oma sisemist riskijuhtimist, see tähendab, et ettevõtja sisemine riskijuhtimine ei saa tugineda üksnes välistel hinnangutel ning ettevõtja suhtub neisse mõistliku ettevaatlikkusega.

Riskijuhtimise funktsiooni ülesannetes sisaldub järgnev:

- a) juhtide ja teiste funktsioonide abistamine riskijuhtimissüsteemi efektiivseks toimimiseks;
- b) järelevalve riskijuhtimissüsteemi toimimise üle;
- c) ettevõtja üldise riskiprofiili jälgimine;
- d) üksikasjalik aruandlus avatud riskipositsioonidest, juhtide nõustamine riskijuhtimise valdkonnas ka sellistes strateegilistes küsimustes nagu ettevõtja strateegia, ühinemised ja ülevõtmised ning suured projektid ning investeringud;
- e) kujunevate riskide kindlakstegemine ja hindamine.

Riskijuhtimise funktsioon on vastutav sisemudeliga seotud teemadel ja peab töötama koostöös aktuaarifunktsiooniga.

Riskijuhtimissüsteemis juhtorgani roll. Suunis 15

⁶ettevõtjat juhtivate või võtmefunktsioone täitvate inimeste sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise menetluse kirjeldus

⁷teiste, Solventsus II direktiivi artikli 42 nõuetes nimetatava isikutesobivuse ja nõuetekohasuse hindamise menetluse kirjeldus

Vaatamata sellele, et riskijuhtimine on juhtorgani vastutusallas, tuleb nimetada vähemalt üks juhtorgani liige, kes vastutab riskijuhtimissüsteemi eest tervikuna. Riskide juhtimine on kestev protsess, mida ettevõtja äristrateegia juurutamisel tuleb rakendada selleks, et mõista ettevõtja tegevusega kaasnevaid riske ja nende mõju. Riskivalmiduse ja –taluvuse sõnastamine ja kirjeldamine on ettevõtja enda otsustada, kuid riskivalmiduse ja –taluvuse piirangud peavad kajastuma kõikides peamistes riskikategooriates.

Riskijuhtimissüsteemi kinnistamine organisatsioonilises struktuuris toimub läbi ettevõtjat hõlmavate asjakohaste protsesside ja menetluste rakendamisest, samuti riskide arvestamisega kõikide oluliste otsuste puhul.

Konsolideerimisgruppi kuuluva ettevõtja juhid on vastutavad oma valdkonnas konsolideerimisgrupi strateegiate ja tegevuspõhimõtete arvesse võtmise eest. Riskide tuvastamine, mõõtmine ja hindamine tuleb dokumenteerida. Riskide sisearuandlus on ettevõtja kõiki tasandeid hõlmav pidev protsess.

Riskijuhtimise tegevuspõhimõtted. Suunis 16

Riskijuhtimise tegevuspõhimõtted hõlmavad kõiki, ka tekkida võivaid olulisi, mõõdetavaid või mittemõõdetavaid, maine ja strateegilisi riske, samuti riskide omavahelisi seoseid ja riskide võimalikku kuhjumist. Riskide regulaarne stressitestimine peaks välja tooma ettevõtjat ohustavad lühi- ja pikaajalised riskid ning võimalikud tulevikumuudatused, mis ettevõtja finantsseisundit või kapitali(vajadust) võivad mõjutada.

Ettevõtja vajab tegevuspõhimõtteid riskijuhtimiseks vähemalt järgmistes valdkondades:

- a) kindlustusrisi hindamine ja eraldiste moodustamine;
- b) varade ja kohustuste juhtimine;
- c) investeringute riski juhtimine;
- d) likviidsusrisi juhtimine;
- e) riskikontsentratsiooni juhtimine;
- f) operatsiooniriski juhtimine;
- g) edasikindlustus ja teised riskimaandamise tehnikad.

Operatsiooniriski juhtimise tegevuspõhimõtted. Suunis 19

Tulenevalt asjaolust, et operatsiooniriski tuvastamine on teistest riskidest erinev ja üldjuhul keerulisem, on operatsiooniriski juhtimise käsitlemine tegevuspõhimõtetes eriti oluline. Operatsiooniriski puhul tuleb suurem osa riskist ettevõtja seest (nt mitteasjakohased protsessid, töötajad, süsteemid), mistõttu on ettevõtja ise riski esinemise ja kujunemise peamine mõjutaja.

Mõistlikkuse põhimõte ja juhtimissüsteem. IV peatükk

Ettevõtja juhindub Solventsus II direktiivi artikkel 44 lõikest 3 tulenevalt juhtimissüsteemi investeringute riski juhtimisel mõistlikkuse põhimõtetest.

Kuna Solventsus I ja Solventsus II erinevad põhimõtted võivad viia erinevate otsusteni investeringute juhtimisel, on oluline olla valmis otsustusprotsessideks uue regulatsiooni jõustumisel. Ettevõtja enda osalemine ja investeringute seire, ka läbi oma riski-indikaatorite, on vajalik ettevalmistus uue regulatsiooni jõustumiseks.

Omavahendite nõuded ja juhtimissüsteem. V peatükk

Ettevõtja juhindub Solventsus II direktiivi juhtimissüsteemi kohta käivas artiklis 41 ja omavahendite kohta käivas artiklis 93 sätestatud põhimõtetest, mille kohaselt peab ettevõtjal omavahendite ja kapitali juhtimine olema tervikuna asjakohaselt kaasatud juhtimissüsteemi.

Üldisemalt tähendab see seda, et Solventsus II kapitaliregulatsiooni ettevõtja kindla ja usaldusväärse juhtimissüsteemi kapitali juhtimise tegevuspõhimõtetes on sätestatud menetlused, kuidas käsitleda õigesti omavahendite sobivuse ja kapitali juhtimise plaani/kava küsimusi. Plaan hõlmab äri planeerimise perioodi ning tagab, et ettevõtja suudab tagada igal ajahetkel piisaval tasemel nõuetekohased omavahendid.

Ülemineku perioodil Solventsus I-lt Solventsus II-le peab ettevõtja juhtimine hakkama varasemast rohkem tähelepanu pöörama omavahendite kvaliteedile, minnes järk-järgult üle komplekssema struktuuriga omavahenditele.

Sisekontrollid. VI peatükk

Ettevõtja sisekontrollisüsteem tagab ettevõtja tegevuse vastavuse kehtivale õigusele ja haldusnormidele ning ettevõtja tegevuse tulemuslikkuse ja tõhususe võttes arvesse selle eesmärgi. Ühtlasi tagab sisekontrollisüsteem finantsalase ja mittefinantsalase teabe kättesaadavuse ja usaldusväärset.

Sisekontrollide seire ja aruandlus. Suunis 34

Ettevõtja pöörab tähelepanu ka Solventsus II direktiivi vastavuskontrolli sätetele, kus kajastub selgelt selle võtmefunktsiooni rolli olulisus. Eelkõige on vastavuskontrolli funktsiooni ülesandeks tagada, et ettevõtjale sobivad ettevalmistavad meetmed võimaldavad tal Solventsus II jõustumisel olla täielikult kooskõlas kõikide nõuetega.

Ettevõtja vastavuskontrolli funktsioon hõlmab vastavuskontrolli tegevuspõhimõtteid ja -plaani. Tegevuspõhimõtted määratlevad vastavuskontrolli kohustused, pädevuse ja aruandluskohustuse. Vastavuskontrolli tegevusplaan seevastu sätestab vastavusfunktsiooni kavandatud tegevused ja võtab arvesse ettevõtja kõiki tegevusvaldkondi ja nende kokkupuudet vastavusriskiga. Vastavuskontrolli ülesanded hõlmavad ka mittevastavuse ennetamiseks tarvitusele võetud meetmeid.

Siseauditi funktsioon. VII peatükk

Siseauditi funktsiooni täitvad töötajad ei võta endale mistahes muude funktsioonide täitmisega seotud kohustusi. Siseauditi funktsioon tegeleb järgnevalt:

- a) koostab, rakendab ja hoiab igal ajahetkel korras auditite plaani, milles sätestatakse lähiaastatel kavandatav auditi töö, hõlmates ettevõtja tegevust ja juhtimissüsteemi tervikuna;
- b) võtab oma prioriteetide otsustamisel riskipõhise lähenemise;
- c) esitab oma auditite plaani juhtorganile;
- d) annab lähtuvalt auditite tulemustest soovitusi ning annab vähemalt kord aastas nõukogule aru, samuti teavitab juhtorganeid kirjaliku aruandega auditi leidudest ja soovitustest;
- e) kontrollib juhtorganite otsuste vastavust auditi soovitustele.

Vajadusel võib siseauditi funktsioon läbi viia ka plaaniväliseid auditeid.

Siseauditi tegevuspõhimõtted. Suunis 36

Ettevõtja arvestab, et suunise 36 punkti b)⁸ meede on mõeldud juhtimissüsteemi arendamise abistamiseks olukorras, kus juhtorganid ei pööra vajalikul määral tähelepanu siseauditi poolt tuvastatud olulistele leidudele, mis võiksid pälvida ka järelevalve tähelepanu.

Tegevuse edasiandmine. IX peatükk

Tegevuse edasiandmisel võtab ettevõtja arvesse järgmist:

⁸vajadusel ettevõttesisesed reeglid, millega kehtestatakse menetlused, mida siseauditi funktsiooni eest vastutav isik peab enne järelevalveasutusele teatamist järgima

1. Ettevõtja, kes kavandab tegevuse edasiandmist, kehtestab kirjalikud tegevuspõhimõtted, mis võtavad arvesse tegevuse edasiandmise mõju ettevõtja enda äritegevusele ja sätestab regulatsiooni edasiantud tegevuse aruandluseks ning järelevalveks. Ettevõtja veendub, et tegevuse edasiandmise lepingu tingimused on kooskõlas ettevõtja kohustustega.
2. Kui tegevuse edasiandmine toimub konsolideerimisgrupis, võtab ettevõtja arvesse, mil määral ettevõtja teenuse osutajat kontrollib või milline on ettevõtja võime mõjutada teenuse osutaja tegevust.
3. Edasiantava funktsiooni täitmiseks või tegevuse edasiandmiseks ettevõtja juhtorgan veendub teenuse osutaja valimisel, et:
 - a) üksikasjalik läbivaatus on läbi viidud selleks, et veenduda teenuse osutaja võimes ja suutlikkuses täita edasiantud funktsioone või tegevusi ettevõtja eesmärged ja vajadusi rahuldavalt, vajadusel veendub ka tegevusloa olemasolus;
 - b) teenuse osutaja on võtnud kasutusele kõik tarvilikud meetmed, et ennetada huvide konflikti, millega teenuse osutaja võib ettevõtja huve kahjustada;
 - c) teenuse osutajaga sõlmitud leping sõnastab selgelt poolte õigused ja kohustused;
 - d) tegevuse edasiandmise lepingu üldtingimused on juhtorganile arusaadavalt selgitatud ja leping on juhtorgani otsusega heaks kiidetud;
 - e) tegevuse edasiandmine ei too kaasa ühegi seaduse rikkumist, ka seoses isikuandmete kaitsega;
 - f) teenuse osutajale kehtivad samad kindlustusvõtjate, kindlustatute või teiste osapoolte teabe ohutuse, konfidentsiaalsuse vms sätted, mis kehtivad ettevõtjale endalegi.
4. Kirjalikus tegevuse edasiandmise lepingus peavad selgelt olema sätestatud järgmised nõuded:
 - a) poolte kohustused ja vastutus;
 - b) teenuse osutaja kohustus järgida kõiki kohaldatavaid seadusi, regulatiivseid nõudeid ja suuniseid, samuti ettevõtja poolt kehtestatud tegevuspõhimõtteid ja teha koostööd järelevalveasutusega ettevõtja edasiantud tegevuse raames;
 - c) teenuse osutaja kohustus avalikustada arengud, mis võivad mõjutada edasiantud tegevuse osutamise võimekust või vastavust seadustele ja regulatsioonidele;
 - d) teenuse osutaja õigus lõpetada lepingu etteteatamisajaga, mis oleks piisavalt pikk, et ettevõtja leiaks alternatiivse lahenduse;
 - e) ettevõtja õigus vajadusel lõpetada lepingu selliselt, mis ei kahjusta kindlustusvõtjate teenuse osutamise järjepidevust ja kvaliteeti;
 - f) ettevõtja õigus olla informeeritud edasiantud tegevusest ja selle tulemuslikkusest ning anda üldiseid suuniseid kui ka individuaalseid juhiseid edasiantud tegevuse teostamisel arvesse võtmiseks;
 - g) teenuse osutaja kohustus kaitsta ettevõtja kindlustusvõtja, soodustatud isikute, töötajate, seotud osapoolte ja kõikide teiste isikutega seotud konfidentsiaalset teavet;
 - h) ettevõtja, tema välisaudiitori ja järelevalveasutuse õigus juurdepääsuks teabele, mis on seotud edasiantud tegevusega, sealhulgas õigus viia läbi kohapealset kontrolli teenuse osutaja äriruumides;
 - i) ettevõtja ja järelevalveasutuse vajaduse korral järelevalveasutuse õigus edastada otse teenuse osutajale küsimusi, millele viimane on kohustatud vastama;
 - j) ettevõtja õigus saada teavet edasiantud tegevuse kohta ja anda juhiseid seoses edasiantud tegevustega;
 - k) tingimused, millal teenuse osutaja võib edasiantud tegevust vajadusel omakorda edasi anda;
 - l) nõue, et teenuse osutaja kohustused ja vastutus ettevõtja ees ei vähene seoses tegevuse veelkordse edasiandmisega ettevõtjaga kokkulepitud tingimustel.

5. Tegevuse edasiandmise korral ettevõtja veendub teenuse osutaja riskijuhtimise ja sisekontrollisüsteemi sobivuses ning võimes hinnata osutatava teenuse mõju teenuse osutaja riskijuhtimise ja sisekontrolli süsteemile.
6. Tegevuse edasiandmisel ettevõtja hindab, kas teenuse osutajal on täiendavate ülesannete nõuetekohaseks ja usaldusväärseks teostamiseks vajalikud finantsvahendid ja kas teenuse osutamisel osalevad teenuse osutaja töötajad on piisavalt kvalifitseeritud ja usaldusväärsed. Ettevõtja veendub, et teenuse osutajal on piisavad talituspidevuse plaanid hädaolukordadeks ja ärikatkestusteks ning ta hindab perioodiliselt tagavara variantide töökindlust, vajadusel arvesse võttes edasiantud tegevusi ja funktsioone.

Kindlustuslepingute sõlmimine. Suunis 45

Kindlustuslepingute sõlmimisel hinnatakse tegevuse edasiandmist kindlustusvahendajale tegevuse edasiandmise reeglite kohaselt, kui see vastab tegevuse edasiandmise mõistele: kindlustusvahendaja tegutseb kindlustusandja nimel ja arvel, tehes lõpliku riskihindamise otsuse.

Konsolideerimisgrupi juhtimise erinõuded, konsolideerimisgrupi tasandi juhtimissüsteem. III jagu, suunis 50

Konsolideerimisgruppi kuuluv ettevõtja juhindub konsolideerimisgrupis kehtivatest põhimõtetest, kuid on seejuures iseseisev ettevõtja koos kõikide selleks vajalike ülesannete täitmise kohustusega, sealhulgas ka võtmefunktsioonide sisseseadmisel.

Ettevõtja ettevaatava oma riskide hindamise tegevuspõhimõtted. Suunis 7

Oma riskide hindamise tegevuspõhimõtted võivad olla ka osa ettevõtja riskijuhtimise tegevuspõhimõtetest, olles aga selgesti eristatavad ülejäänust. Ettevõtja ise otsustab, kas ja kuidas ta oma tegevuspõhimõtted omavahel seob.

Ettevaatava oma riskide iga hindamise protokollimine. Suunis 8

Protokollimine võib ettevalmistaval perioodil olla olulisemgi kui peale Solventsus II rakendumist. Ettevalmistus tähendabki seda, et ettevõtja valmistub vastama kõikidele nõuetele, mis temale kehtima hakkavad. Samuti töötab ettevõtja välja sobiliku ettevaatava oma riskide hindamise dokumenteerimise, kuidas talitada Solventsus II rakendumisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Kurgpõld
Juhatuse liige

Lisad:

- Lisa 1- Finantsinspektsiooni soovituslik juhend: juhtimissüsteemi suunised 15 lk-l
- Lisa 2- Finantsinspektsiooni soovituslik juhend: suunised ettevaatava oma riskide hindamise kohta (ORSA põhimõtete alusel) 9 lk-l

Külli Krutto kylli.krutto@fi.ee